

Ügyszám: NAIH/2019/2996 /2
Hiv.sz.: III/629-2/2019

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	III/629-4/2019
Érkezett:	2019. MÁJ 13.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	<i>[Signature]</i>

Köszönettel vettem kézhez az Alkotmánybíróság 2019. május 3-án érkezett III/629-2/2019 sz. végzését, melyben az Abtv. 57. § (2) bekezdése alapján álláspontom kifejtését kéri az alábbi jogértelmezési kérdésben:

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Infotörvény) 27. § (3a)-(3b) bekezdései a következőképpen rendelkeznek:

27. § (3a) Az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan - erre irányuló igény esetén - bárki számára tájékoztatást adni. A tájékoztatási kötelezettség a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságra hozatalával vagy a korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozott adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is teljesíthető.

(3b) Ha a (3a) bekezdés alapján tájékoztatásra kötelezett a tájékoztatást megtagadja, a tájékoztatást igénylő a tájékoztatásra kötelezett felett törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárását kezdeményezheti.

A Fővárosi Ítéltábla által benyújtott bírói kezdeményezés szerint¹ az Alkotmánybíróság által eldöntendő kérdés, hogy hogyan kell értelmezni a 27.§ (3b) bekezdését, vagyis a tájékoztatás megtagadása esetén a tájékoztatást igénylő kizárólag a tájékoztatásra kötelezett felett törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárást kezdeményezheti vagy emellett, illetve ehelyett jogosult más szervhez is jogorvoslatért fordulni, ideértve a kontradiktórius bírói utat vagy – a bírói kezdeményezés logikáján tovább haladva – akár a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (továbbiakban: Hatóság) vizsgálatának kezdeményezését is.

¹ [http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f78921c8c1c53d88c12583d8005bc5a4/\\$FILE/III_629_1_2019_ind%C3%ADtv%-C%A1ny_anonimiz%C3%A1lt.pdf](http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/f78921c8c1c53d88c12583d8005bc5a4/$FILE/III_629_1_2019_ind%C3%ADtv%-C%A1ny_anonimiz%C3%A1lt.pdf)

Álláspontom szerint a jogszabályhely értelmezésénél több támpont is figyelembe veendő:

1. A bírói kezdeményezés egyszerre több alkotmányos alapjogot is érint:
 - Az Alaptörvény VI. cikke alapján mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi
 - Az Alaptörvény XXVIII. cikke (7) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.
 - 39. cikk
 - (1) A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.
 - (2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.
2. A konkrét jogszabályi értelmezés alapja hiányos, mert a vizsgált bekezdéseket az Infotörvényt módosító 2015. évi CXXIX. törvény 4. §-a, illetve 2. § (2) bekezdése iktatta be (a módosítások 2014. III. 15-től hatályosak), ugyanakkor a novella mögöttes indokolása részletesen nem tér ki az Infotörvény új, 27. § (3a-3b) bekezdéseire, az általános indokolás pedig a következőképpen fogalmaz:
„A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény már nem tartalmazza a hatályos Ptk.-ban foglalt, a közpénzek felhasználásával összefüggő adatok megismerésével kapcsolatos szabályoknak megfelelő rendelkezéseket, azaz az ún. üvegzséb-szabályokat. Tekintettel arra, hogy e szabályok a közérdekből nyilvános adatok megismerésére vonatkoznak, azokat az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben, annak rendszeréhez és terminológiájához igazodó módon indokolt megjeleníteni.”
<https://www.parlament.hu/irom39/10904/10904.pdf>
3. Nyelvtani értelmezés szerint a „kezdeményezheti” ige feltételes módja opcionális választási lehetőségre utal és nem kizárólagosságra.
4. Rendszertani (jogági) értelmezés alapján az információszabadság, mint alapjog védelméhez egyértelműen hozzátartozik, hogy vélt vagy valós jogsértés esetén a jogosult bírósághoz fordulhat, a bírói jogorvoslathoz való jogot – az Alaptörvény mellett - az Infotv. 31. §-a kifejezetten és hangsúlyozottan garantálja.

Ugyanez érvényes a felügyeleti hatóság Alaptörvényben és az Infotörvényben biztosított jog- és hatásköri szabályaira (nevesítetten: Infotörvény 38. §, 52. §), mely kifejezetten biztosítja a tájékoztatási kötelezettség megtagadása esetén a Hatóság eljárásának kezdeményezését. Eljárásjogi szempontból a 31. § (3) bekezdése a perindításra nyitva álló 30 napos határidő vonatkozásában egyetlen szervet nevesít, és ez a Hatóság, vagyis a törvény megengedi, hogy a jogosult először a Hatósághoz forduljon segítségért és – választása szerint – csak ezt követően a bírósághoz.

5. A NAIH gyakorlati tapasztalata szerint információszabadság ügyekben a 27. § (3b) bekezdés alapján a törvényességi felügyeletet gyakorló szervnél történt sikeres kezdeményezésről nincs tudomásunk, sőt, a Pest Megyei Kormányhivatal 2019-ben született hivatalos álláspontja kifejezetten ennek ellenkezőjéről tájékoztat (ügyszám: PE/030/01065-2/2019): „a jegyző asszony tájékoztatási kötelezettségének nem teljesítése miatt a kormányhivatal – hatáskör hiányában – nem jogosult törvényességi felügyeleti eszköz vagy szankció alkalmazására.”

A fentieket összefoglalva: álláspontom szerint a vizsgált törvényhely csak lehetőséget biztosít a tájékoztatásra jogosultnak, hogy a kötelezett szerv felett törvényességi felügyeletet gyakorló szervhez forduljon (ott kvázi bepanaszolja az adatkezelőt), de ez semmilyen módon nem csorbíthatja azt az alkotmányos jogát, hogy közérdekű adatokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség nem, vagy nem megfelelő teljesítése esetén jogsérelme kivizsgálása érdekében a Hatósághoz vagy közvetlenül a bírósághoz forduljon jogorvoslatot kérve.

Amennyiben természetesen a T. Alkotmánybíróság saját hatáskörében úgy dönt, hogy a Fővárosi Ítéltábla felvetése alapján a vizsgált jogszabályhely fentieknek megfelelő jogértelmezése sem elegendő az információszabadság alkotmányos értékeinek védelméhez és megállapítja a vizsgált törvényhely alaptörvény-ellenességét, úgy a szöveg célzott kiegészítését is megfelelő megoldásnak tartom:

Infotörvény 27. § (3b): *Ha a (3a) bekezdés alapján tájékoztatásra kötelezett a tájékoztatást megtagadja, a tájékoztatást igénylő a tájékoztatásra kötelezett felett törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárását is kezdeményezheti.*

Bízom abban, hogy a fenti vélemény megfelelően segíti a T. Alkotmánybíróság döntését a fenti ügyben. Bármilyen egyéb kérdés esetén is örömmel állok rendelkezésükre.

Budapest, 2019. május 04.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök, c. egyetemi tanár

